

06 — Hećim i petao

Petao ga je trgnuo iz sna; opet nije uspeo da dosanja znamenje. Odlučio je da priča sa komšijom, ne ide da kukurikanje budi raju u osvit.

Zakuvao je kafu, izneo tacnu u avliju i seo na klupu ispod stare kruške.

Kad je petao ponovo zapevao, u komšijskom oknu zasja slabašna svetlost. Nedugo zatim, noseći fenjer, pojavi se na tarabi.

— Dobro jutro, Jusuf-efendija!

— Dobro ti jutro, Ibrahimе.

— Razbudi pevac mahalu, a? Vala, zaklaću ga danas, ne ide više.

— Ne ide, ne ide, nego ajd' der na kafu, ima u džezvi taman.

Starci su nemo sedeli, srkali i gledali kako se obzorje boji crvenilom, kao što su činili svako božije jutro poslednjih decenija.

Kada je sunce granulo, Jusuf otvori prednja vrata da primi mušterije. Zatim sede i počе da lista požutele stranice jedine knjige koju je imao. Našavši ono što je tražio, namršti se, zamisli pa dozva malog:

— Pohitaj Ibrahimu i reci mu da ne kolje danas petla. Trk!

Ponovo se udubio u stranice; nije primetio mladu ženu koja je ušla u radnju sve dok se nije oglasila:

— Dobar dan, hećime!

— Dobar je svaki! — odgovori, trgnuvši se.

— Kojim dobrom, ili zlom, gospoja?

— Došla sam iz Travnika, po preporuci, radi se o mom mužu, Milanu.

— Slušam te, dete.

— Odao se kartanju, izbija iz kuće po celu noć, strah me da ne raskući imanje!

— Tako, dakle — promumlao je i prišao ženi. Zagledao se u njene oči, prodorno, a nju neka vrućina obuzela pa se počela znojiti. Rekao joj je da sedne.

Gledao je kroz ženine oči u njenu patnju i tamo nazreo rešenje za nju, za nerođeno koje nosi i za muža.

Nagnuo se i šaputao joj, tiho, da nijedan glas ne ode iz uva jer šapat ne deluje ako i najtananiji zvuk pobegne od onoga kome je namenjen.

Zatim se uspravio. Radosnica joj kliznu niz obraz a oči joj zasijaše.

— Tako mi boga, istina je što o vama govore! — Spustila je zlatnik na knjigu.

Pomilovao je po glavi i otpratio do vrata.

Samo što je otišla, srećno se smešeći, uđe mali:

— Ibrahim je odneo pevcu na pijacu, još se nije vratio!

Zagledao se u dete.

— Uzmi onaj zlatnik i podaj materi. Slobodan si za danas.

Nastavio je da lista knjigu.

Da sam samo uspeo da dosanjam san, samo da sam Ibrahimu ranije rekao da ostavi pevcu u životu — pomislio je, pomno proučavajući požutele listove.

Svakom košticom tela osećao je da će se nešto dogoditi.. Zebnja i iznenadni umor su ga savladali i odluči da prilegne al' san nikako da dođe.

Sve više ga je sekirao dar koji je nasledio od oca. Voleo je da unosi radost u napaćene duše i obavezao se da zalutalim osvetli put, ali nešto ga je izjedalo i nije mu dalo mira. Sebi nije znao pomoći jer nije mogao pogledati u sopstvene oči ni šapat u svoje uho šaptati a sve ljudske tuge je video, osetio ih je kao svoje.

Možda mi se duša prepunila jadima kao ibrik ispod česme? Sigurno!
A ono što dolazi neka bude...

Sa tom misli utonu u san.

Iz dremeža ga probudi kucanje. Mukom ustade i otvori vrata a pred njima neki kicoš, sav napirlitan i odvažan. Jusuf ga uljudno pozdravi.

— Dobar dan, Jusuf-efendija. Advokat Todorović, na usluzi.

— Uđi mladiću, da ne obavljamo poslove na ulici.

— Blagodarim.

Nije se, na čuđenje kicoša, iznenadio. Osetio je nešto nadolazeće, a šta tačno, nije znao.

Mladić ga je obavestio o amanetu nekog rođaka iz daleka sveta. Jusuf se požalio, znao je da rođak ne postoji niti je kad postojao.

— Greška je isključena, efendija!— odvažno odgovori kicoš i poturi papire. Čim je potpisao, advokat dozva slugu koji unese korpu od pruća. Jusuf je prihvati bez reči i pomisli — *Da li je to znamenje koje nisam dosanjao?*

Kada je ostao sam, otvorio je košaru sa zebnjom u srcu i ono što je ugledao ga je zaprepastilo.

Petao skoči iz košare, zalepeta krilima i ugnezdi se na ormanu. Gledali su se u oči, prodorno i prkosno, kao bikovi.

Nikad u životu nije video ružnijeg stvora. Jedno oko mu bi veće od drugog, perje štokavo i isfucano a kresta napola poderana.

— Kao da te šejtan po svom liku stvorio— reče Jusuf a petao naže glavu ustranu, kao da vrebao odjek izgovorenog.

Nastavi da proučava knjigu i pomisli — *ako je ovaj stvor znamenje, ne piše se dobro...*

Udubio se u čitabu sve dok ga glas, nakaradan i promukao, ne prekide:

— Ne traži ono što ti donosim, starče!

Jusuf se trgnuo ali nije dao strahu da ga pokori.

— A šta mi to donosiš, rugobo jedna?

Petao ponovo nakrenu glavu i odgovori:

— Lek za onaj nemir koji te pohodi, hećime .

— Vidi ti njega, avet da zbori ono o čemu nema pojma.

Petao zalepeta krilima, sleti na knjigu i unese mu se u lice.

— Duše lečiš a sam je nemaš!

— Iš, silo nečista!

— Iškaj me do sabah zore, al' tako ti je. Nemaš ni žene da te pazi, sina da te nasledi ni ćeri da ti tepa.

— Rekoh li da zavežeš?!

Ustao je i prišao prozoru. Petlove reči mu se zabiše u svest kao ekseri. Zagledao se u narod koji je užurbano išao svojim poslom.

— Boli li te istina, starče?— Neumorno nastavi pevac.

Znao je da je istina ono što je čuo, cela čaršija je znala da nema ni kućeta ni maćeta a ipak je imao nešto.

— Imam dar od boga, ptičurino.

— Prokletstvo imaš a ne dar. Koliko si se tuđih jada za života napojio, hećime?

Pomislio je — *previše*.

Video je kovača Slavka kako prilazi avliji, noseći neku brigu.

Još nije prežalio oca, jadan.

Odškrinu vrata i reče mu da dođe sutra. Nije hteo da se po čaršiji priča kako raspravlja sa petlom. Zatvorivši ih, pitao se ko će njega žaliti..

— Jesi došao da mi na muku sedaš, baksuze?— Upita i uspe šolju čaja.

— Došao sam da te muke lišim, starče.

Je l' da? A kako ćeš to? Uzećeš mi dar il' ćeš me oženiti?

— Šapat ti ne mogu uzeti a ni oženiti. Star si, ljudima daješ i nadu i strah.

Iznenadio se. Ceo život je u očima drugih video poštovanje a nikad strah koji se vešto skrivao.

Ispružio se na otoman i zatvorio oči; nikad se u životu nije osećao umornijim.

— Je l', pogani, nećeš ti mene ostaviti na miru tek tako?

— Hoću, Jusufe, hoću... pustiću te da spavaš, neću kukurikom buditi mahalu, ostaviću te da dosanjaš svoj san.

Jusuf je zaspao.

Ibrahim ga je sabajle našao mrtvog i po prvi put video osmeh na njegovom licu.

Jusuf je konačno dosanjao svoj san.